ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΤΣΙΚΚΙΝΗ

ΧΩΡΟΣ Γ.Σ.Π.

Ἱστορία καὶ μέλλον

ΤΥΠΟΙΣ: ΛΩΡΗ ΣΤΑΥΡΙΝΙΔΗ & ΣΙΑ,
ΛΕΥΚΩΣΙΑ, 1971

£0.50

ΠΡΟΣ ΑΠΑΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΑΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ ΙΝΑ ΥΠΕΡΑΣΠΙΖΟΥΝ ΩΣ ΕΘΝΙΚΟΙ ΦΡΟΥΡΟΙ ΤΟ ΣΤΑΔΙΟΝ Γ.Σ.Π. ΟΠΕΡ ΕΙΝΑΙ ΙΕΡΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΤΩΝ.

Πολλὰ δημοσιεύματα ἀναγινώσκονται καθημερινῶς περὶ νέου Σταδίου ἐν Λευκωσίᾳ καὶ διὰ τοῦτο διὰ τοὺς μὴ γνωρίζοντας τὰ πράγματα εἶναι ἀνάγκη πρῶτον μὲν νὰ λεχθῇ, ὅτι τὸ Στάδιον «Τὰ Παγκύπρια» Γ.Σ.Π. ἀνοικοδομηθὲν διὰ μετοχῶν τῶν Ἑλλήνων Ὀρθοδόξων κατοίκων τῆς Λευκωσίας τὸ 1902 εἶναι κατὰ τὸ κατατεθειμένον ἐν τῇ Ἱερᾷ Ἀχριεπισκοπῇ Κύπρου δωρητήριον ἔγγραφον, (1) δι' οὗ ἐγένετο ἡ δωρεὰ τῶν ἀοιδίμων Εὐεργετῶν τοῦ Σταδίου, ἰδιοκτησία τῶν Ἑλλήνων Ὀρθοδόξων κατοίκων τῆς Λευκωσίας ἀντιπροσωπευομένων ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπείας τοῦ Γυμναστικοῦ Συλλόγου «Τῶν Παγκυπρίων» Γ.Σ.Π. καὶ τὸ Στάδιον τοῦτο ἐγγραφὲν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου ὀνομάζεται Στάδιον Γ.Σ.Π. Εὐγενίας καὶ Ἀντωνίου Θεοδότου καὶ ἐν τῷ μέλλοντι θὰ παραμείνῃ μεθ' ὅλων τῶν ἐξαρτημάτων καὶ παραρτημάτων ἐσαεὶ κτῆμα τῶν Ἑλλήνων Ὀρθοδόξων κατοίκων τῆς πόλεως Λευκωσίας ἀναπαλλοτρίωτον καὶ ἐλεύθερον παντὸς χρέους καὶ πάσης ἐπιβαρύνσεως παρ' οἱουδήποτε καὶ οἱονδήποτε σκοπόν!

Ἔπειτα δὲ καὶ ἀναπαλλοτρίωτον ἂν δὲν ἦτο τὸ Στάδιον Γ.Σ.Π., ἡ ἱστορία του εἶναι συνδεδεμένη ἀρρήκτως μετὰ τοῦ Ἑνωτικοῦ Ἀγῶνος τῆς Κύπρου καὶ ἐν αὐτῷ κατὰ τοὺς Παγκυπρίους Ἀγῶνας καὶ τὰ Ἐθνικὰ συλλαλητήρια οὐδέποτε ἔπαυσε διακηρυττόμενος ὁ ἀκατάλυτος πόθος διὰ τὴν Ἕνωσιν τῆς Κύπρου μετὰ τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος καὶ ἐν αὐτῷ παρεσκευάσθη ἡ συμμετοχὴ τῶν ἀθλητῶν του, ἐν οἷς ὁ ἀπαγχονισθεὶς Μιχαὴλ Καραολῆς καὶ ὁ πεσὼν Παντελῆς Κατελάρης, κατὰ τὸν ὑπὲρ τῆς Ἑνώσεως Ἀγῶνα τῆς ΕΟΚΑ καὶ ἐν αὐτῷ ὑψοῦται εἰς τὸν κεντρικώτερον τῆς πόλεως χῶρον κατὰ τὴν ὁδὸν Εὐαγόρου καθημερινῶς ἡ Ἑλληνικὴ Σημαία ἐμψυχοῦσα καὶ παρορμῶσα εἰς τὸν Ἀγῶνα διὰ τὴν Ἕνωσιν καὶ αὐτοὺς τοὺς ἀδιαφόρους καὶ αὐτοὺς τοὺς δειλούς!

Ἀλλὰ παρὰ πάντα ταῦτα ὁ Γυμναστικὸς Σύλλογος «Τὰ Παγκύπρια» Γ.Σ.Π., ὁ ἱδρυθεὶς τὸ 1894, τὸ δεύτερον δηλαδὴ ἔτος τῆς ἐθνικῆς ἀκτινοβολίας εἰς Λευκωσίαν καὶ ὅλην τὴν Κύπρον τοῦ φλογεροῦ ἐθναποστόλου καθηγητοῦ ἐν τῷ Παγκυπρίῳ Γυμνασίῳ, τοῦ ἔπειτα δημοσιογράφου καὶ τέλος πρώτου Πολιτικοῦ ἐξορίστου τῆς Κύπρου Νικολάου Καταλάνου, ἵνα ἐκπληρώσῃ τὸν ὑψηλότατον σκοπὸν τῆς διαδόσεως τῆς Γυμναστικῆς, τῆς ἐνισχύσεως τοῦ ἀθλητικοῦ πνεύματος καὶ τῆς Ἑλληνοπρεποῦς διαπλάσεως τῶν μελῶν του καὶ ἐν γένει τῆς Ἑλληνικῆς νεότητος τῆς Νήσου, ὡς τὸ Καταστικὸν του (2) ἀναφέρει, ἐδημοσιεύσαμεν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ

---

(1) Δωρητήριον ἔγγραφον, εἰσαγωγὴ καὶ ἄρθρον 4 καὶ Καταστατικὸν τοῦ Γ.Σ.Π., ἄρθρον 42.

(2) Καταστικὸν Γ.Σ.Π., ἄρθρον 1.

νομίζεται, ὅτι θὰ ἠρνεῖτο σήμερον νὰ σκεφθῆ οὗτος ὁ Γ.Σ.Π. ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦ Σταδίου τῆς Πρωτευούσης χάριν τῆς Ἑλληνικῆς νεολαίας, τῆς ὁποίας ποικίλοι ἐχθροὶ προσπαθοῦν νὰ ἐξασθενήσουν τὸ ἐθνικὸν φρόνημα!

Ἀφοῦ δὲ οὕτως ἔχει τὸ ζήτημα διὰ τὴν λύσιν τοῦ θέματος Σταδίου τῆς Πρωτευούσης εἰσηγήθημεν, ὅπως ὁ Γ.Σ.Π. ἀπευθυνθῆ εἰς τὸ Ἀνώτατον Δικαστήριον, ὡς ἀκριβῶς καὶ ὁ πατὴρ τῆς τραγωδίας Αἰσχύλος ἀναφέρεται εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον, διὰ νὰ συστήσῃ σεβασμὸν καὶ φόβον πρὸς αὐτόν, ἵνα συγκρατοῦν τὰ δύο ταῦτα τοὺς Ἀθηναίους, ὥστε νὰ μὴ ἀδικοῦν (3).

Εὐχαρίστως λοιπὸν διετυπώσαμεν τὴν γνώμην, ὅτι χάριν τῆς Ἑλληνικῆς νεότητος τῆς Πρωτευούσης ὁ Γ.Σ.Π. θὰ ἐδέχετο νὰ παρουσιασθῆ μὲ ὅλον τὸν σεβασμὸν εἰς τὸ Ἀνώτατον Δικαστήριον καὶ μὲ τὸν φόβον διὰ τὴν προταθησομένην ἀπαλλοτρίωσιν τοῦ ὄντος ἀναπαλλοτριώτου Σταδίου Γ.Σ.Π., ἵνα δείξῃ ἄλλον χῶρον, εἰς τὸν ὁποῖον νὰ ἀνοικοδομηθῆ νέον Στάδιον Γ.Σ.Π., διὰ νὰ ζητήσῃ ἀπαλλοτρίωσιν τοῦ ὑπάρχοντος!

Καὶ εἴπομεν εἰς σύσκεψιν τοῦ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Ἀθλητισμοῦ ΚΟΑ καὶ τοῦ Γυμναστικοῦ Συλλόγου «Τῶν Παγκυπρίων» Γ.Σ.Π., ὅτι εἰς τὸ Δικαστήριον θὰ ἀνεγινώσκετο ὅ,τι γράφει ὁ ἀοίδιμος Νικόλαος Καταλᾶνος περὶ ἀνοικοδομήσεως τοῦ Σταδίου Γ.Σ.Π. (4).

Γράφει δὲ τὰ ἀκόλουθα:

«Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Γυμναστικοῦ Συλλόγου «Τὰ Παγκύπρια» διὰ μετοχῶν ἐξηγόρασε μέγα γήπεδον μικρὸν ἔξωθι τῆς πόλεως καὶ παρεσκεύασεν εὐρύτατον Γυμναστήριον τῷ 1902 ἐν τοποθεσίᾳ ἐξαιρέτῳ ἐπὶ τῆς πρὸς τὰ Κυβερνητικὰ Γραφεῖα λεωφόρου καὶ ἀνέδειξε τοῦτο πρῶτον ἐν Ἀντολῇ καὶ μόνον τοῦ Παναθηναϊκοῦ Σταδίου δεύτερον»!

Ἡ μεγαλειώδης μορφὴ τοῦ Νικολάου Καταλάνου εἴπομεν κατὰ τὴν σύσκεψιν ΚΟΑ καὶ Γ.Σ.Π., ὅτι ἤθελε παρακινήσει τὸν Γ.Σ.Π. νὰ ὑποδείξῃ πάλιν χῶρον κείμενον μικρὸν ἔξωθι τῆς νῦν πόλεως καὶ ἐν τοποθεσίᾳ ἐξαιρέτῳ, ὡς ἐγένετο καὶ διὰ τὸ ὑπάρχον Στάδιον Γ.Σ.Π.

Ὁ δὲ χῶρος οὗτος δὲν εἶναι ὁ ἀπέχων μίλια ἑπτὰ ἐκ τῆς πόλεως χῶρος τῆς Μακεδονιτίσσης, ὅστις ὑπεδείχθη ἄλλοτε, ἵνα εἰς τοῦτον ἀνεγερθῆ τὸ νέον Στάδιον, διότι εἰς αὐτὸν δυσκόλως θὰ μεταβαίνουν καθ' ἡμέραν οἱ μαθηταὶ καὶ αἱ μαθήτριαι, ὡς ἐκ τοῦ ὅτι δι' οὐδήποτε συγκοινωνιακοῦ μέσου καὶ ἂν μεταβαίνουν, θὰ ὑπάρχει ἀπώλεια πολλοῦ χρόνου κατὰ τὴν μετάβασίν των εἰς Μακεδονίτισσαν καὶ τὴν ἐπιστροφήν των ἐξ αὐτῆς. Καὶ διὰ τοὺς πολίτας ἔστω καὶ ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος, ἀνμεταβαίνουν εἰς Μακεδονίτισσαν, δὲν θὰ εἶναι ὀλίγη ἡ ἀπώλεια χρόνου.

(3) Αἰσχύλου Εὐμενίδες, στ. 693—695 καὶ 703—705.
(4) Ν. Καταλάνου, Κυπριακὸν Λεύκωμα «Ὁ Ζήνων» Ἔτος Α, 1914 σ.279.

Ἀλλ' ὁ ἐνδεδειγμένος χῶρος διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ νέου Σταδίου τῆς Πρωτευούσης εἶναι, ὡς εἴπομεν εἰς τὴν σύσκεψιν ΚΟΑ καὶ Γ.Σ.Π. μόνον ὁ χῶρος κατὰ τὴν ὁδὸν Γρίβα — Διγενῆ ἀπέναντι τῆς Ἐγκώμης, ὁ ἀνήκων εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Κύκκου, διότι εἰς αὐτὸν καὶ μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι τριῶν Σχολείων θὰ εὑρίσκωνται ἀμέσως ὁποτεδήποτε ἤθελον ἀποφασίσει νὰ μεταβοῦν, ἐπίσης δὲ καὶ τῶν ἄλλων Σχολείων οἱ μαθηταὶ καὶ αἱ μαθήτριαι καὶ ἡ λοιπὴ νεολαία ἅπασα καὶ πάντες οἱ μεγαλύτεροι τὴν ἡλικίαν πολῖται θὰ εὑρίσκωνται εὐκολώτατα εἰς τὸ Στάδιον μεταβαίνοντες εἰς τοῦτο διὰ παντὸς συγκοινωνιακοῦ μέσου ἢ ἀκόμη καὶ πεζοί!

Καὶ ἀφοῦ διετυπώσαμεν τὴν εἰσήγησιν ἐκείνην ἀπεστείλαμεν τηλεγράφημα πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον, ὅπερ ἐδημοσιεύθη εἰς τὰς ἐφημερίδας τῇ 13η Φεβρουαρίου 1971, εἶχε δὲ τὸ τηλεγράφημα ὡς ἑξῆς:

«Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Κύπρου,
Πρόεδρον Κύριον Μακάριον,
Ἐνταῦθα.

Συζητουμένου θέματος Σταδίου ὑποβάλλομεν γενομένην εἰσήγησιν ἡμῶν εἰς σύσκεψιν Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Ἀθλητισμοῦ ΚΟΑ καὶ Γυμναστικοῦ Συλλόγου «Παγκυπρίων» Γ.Σ.Π. ὅπως, ἀναπαλλοτριώτου ὄντος Σταδίου «Παγκυπρίων» δείξωμεν εἰς Δικαστήριον, ἵνα ζητηθῆ ἀπαλλοτρίωσις ἐξαίρετον τοποθεσίαν ἀνεγερθησομένου Σταδίου ἐν περιοχῇ Κύκκου ἀπέναντι Ἐγκώμης εἰς λεωφόρον Διγενῆ καὶ οὐχὶ ἀπόκεντρον, ὅπως ἐκλεκτὸν καὶ κεντρικὸν χῶρον εὗρον οἱ πατέρες ἡμῶν οἱ ἀνοικοδομήσαντες τὸ ὑπάρχον Στάδιον, οὕτω δὲ λαμψάτω φῶς Ἑλληνοχριστιανικὸν ἐν νέῳ Σταδίῳ, ὅπου ἀναμένομεν σύντομον πανηγυρισμὸν Ἑνώσεως.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΤΣΙΚΚΙΝΗΣ,
Καθηγητής,
Γενικὸς Γραμματεὺς «Παγκυπρίων».

Ἀλλ' ὅμως οὐδὲν οὐδαμόθεν ἐγένετο βῆμα ὡς πρὸς τὴν εἰσήγησιν μας ταύτην τὴν ἐν τῷ τηλεγραφήματι διὰ τὴν Ἱερὰν Μονὴν Κύκκου! Ποῦ ἔκρυψαν ἑαυτοὺς οἱ φωνασκοὶ ἐκεῖνοι, οἵτινες ἐμαίνοντο καὶ ἐταράττοντο καὶ ἐζήτουν οἱονεὶ ἐπὶ πίνακι (5) κατὰ τὸν ἔξοχον ρητορικὸν χαρακτηρισμόν, τὰς κεφαλὰς τῶν διοι-

(5) Κωνσταντίνου Παπαρρηγοπούλου, Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, Τόμος Β', ἔκδ. γ' σ. 673 περὶ Ἰωάννου Χρυσοστόμου.

κούντων τὸ Στάδιον Γ.Σ.Π.;

Διατὶ ἐσίγησαν οὗτοι προκειμένου περὶ μιᾶς προτάσεως διὰ τὴν ἐγκρίσει τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου ἐκποίησιν τοῦ Σταδίου Γ.Σ.Π. καὶ ἀνέγερσιν νέου Σταδίου εἰς τὸν χῶρον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κύκκου ἀπέναντι τῆς Ἐγκώμης;
Ἤ ἐθίγοντο ποικίλα συμφέροντα καὶ οὕτω ἐπροτίμησαν πάντες νὰ ἐπιβάλουν εἰς ἑαυτοὺς σιγήν;

★

Ἀλλὰ καὶ παρὰ τὰ προταθέντα ὑφ' ἡμῶν περὶ αἰτήσεως εἰς τὸ Ἀνώτατον Δικαστήριον δι' ἀπαλλοτρίωσιν τοῦ Σταδίου καὶ ὑποδείξεως τῆς περιοχῆς Κύκκου πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ νέου Σταδίου πολῖται Λευκωσίας ὑψηλὰ κρατοῦντες τὴν σημαίαν τῶν πατρίων μας ἠρώτησαν, ἂν δὲν ἦσαν ἀρκετὰ διὰ τὸ ἀναπαλλοτρίωτον τοῦ Σταδίου ὅσα ἀναγράφονται εἰς τὸ δωρητήριον ἔγγραφον ὑπὸ τῶν εὐεργετῶν τούτου ἢ ἂν ἐχρειάζετο νὰ ἀναγραφῇ ἐν αὐτῷ ἡ φοβερὰ κατάρα (6), νὰ τιμωρηθῇ καὶ ἐν τῷ παρόντι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι βίῳ διὰ τῆς μεγίστης τῶν τιμωριῶν ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἤθελε προβῇ εἰς ἀπαλλοτρίωσιν τοῦ Σταδίου Γ.Σ.Π., ὡς ὁ Ἐθνομάρτυς Ἀρχιεπίσκοπος Κυπριανὸς ἐν τῇ Ἐγκυκλίῳ του τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1812 καταρᾶται ἐκεῖνον, ὅστις θὰ ἐχρησιμοποίει τὸν χῶρον τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ νέων βάσεων τεθείσης Ἑλληνικῆς Σχολῆς, τοῦ ἔπειτα καὶ μέχρι τοῦ νῦν Παγκυπρίου Γυμνασίου, οὐχὶ δι' ἐκπαίδευσιν τῶν Ἑλληνοπαίδων ἀλλὰ δι' οἱονδήποτε ἄλλον σκοπόν!

Ἀλλ' ἀκόμη μας ὑπεδείχθη, ὅτι οἱ ζητοῦντες τὴν ἐκποίησιν τοῦ Σταδίου Γ.Σ.Π. δὲν ἀντιλαμβάνονται, ὅτι, ἐὰν ἤθελε καταργηθῇ τὸ ἀνεπαλλοτρίωτον τοῦ Σταδίου, θὰ ἠκολούθουν καὶ ἄλλαι ἀπαλλοτριώσεις φιλανθρωπικῶν καὶ ἐκπαιδευτικῶν ἱδρυμάτων, ὡς τοῦ Ἑλληνικοῦ Κοινοτικοῦ Ὀρφανοτροφείου Λευκωσίας, τῆς Ἀστικῆς Σχολῆς Εὐγενίας καὶ Ἀντωνίου Θεοδότου καὶ τοῦ Ἑλενείου!

Καὶ τότε μας ἐδηλώθη, ὅτι οὐδεὶς σεβασμὸς θὰ ὑπάρχῃ πρὸς τὴν θέλησιν τῶν Εὐεργετῶν καὶ Δωρητῶν, διὰ τοῦτο δὲ καὶ οὐδεὶς θὰ εὑρεθῇ ἐν τῷ μέλλοντι, ἵνα διαθέσῃ τὴν περιουσίαν του ὑπὲρ φιλανθρωπικῶν ἱδρυμάτων, ὅταν γνωρίζῃ, ὅτι οἱ ὅροι τῆς δωρεᾶς του δὲν γίνονται σεβαστοί!

Ἀλλὰ μας παρουσιάσθη τελευταίως καὶ ἄλλη ὑπόθεσις περὶ ἀναπαλλοτριώτου ἀφορῶσα τὸν «Παναθηναϊκὸν» ἐν Ἀθήναις, διὰ τὸ γήπεδον τοῦ ὁποίου ἤγειρεν ἀξιώσεις ἐπὶ τῆς ἰδιοκτησίας του

(6) Κώδικος Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς σ. 178 καὶ Ἐπιτηρὶς τοῦ Συλλόγου τῶν Τελειοφοίτων τοῦ Παγκυπρίου Γυμνασίου καὶ Διδασκαλείου, ἔτος α' 1916—17, σ. 39.

ὁ Δῆμος Ἀθηναίων. Ὑπεστηρίχθη δὲ ὑπὸ νομικῶν (7), ὅτι ὁ «Παναθηναϊκὸς» εἶναι καλῆς πίστεως κάτοχος, ἐφ' ὅσον τοῦ παρεχωρήθη ὁ χῶρος διὰ ψηφίσματος τῆς Δ' Συντακτικῆς Συνελεύσεως τῆς 17.7.1924. Καὶ ἐὰν δεχθῶμεν — τονίζουν οἱ νομικοὶ — ὅτι τὸ Σύνταγμα τοῦ 1927 κατήργησε τὴν πρᾶξιν τοῦ 1924, ὁ «Παναθηναϊκὸς» καὶ πάλιν εἶναι κύριος τοῦ γηπέδου, διότι ἡ ἀγωγὴ τοῦ Δήμου θεωρεῖται παραγεγραμμένη, ὡς ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι ἔχουν παρέλθει ἤδη 30 ἔτη ἀπὸ τῆς ἐποχῆς, ἀπὸ τῆς ὁποίας παρεχωρήθη ἡ χρῆσις τοῦ γηπέδου εἰς τὸν «Παναθηναϊκόν».

Οὐδεὶς ὅμως ἀπολύτως οὐδείς, δύναται νὰ ἐγείρῃ ἀξίωσιν διὰ τὸ Στάδιον Γ.Σ.Π.!

Διότι μας τονίζεται πανταχόθεν ὅτι οὔτε Συντακτικὴ Συνέλευσις παρεχώρησε τὸ Στάδιον εἰς τοὺς Ἕλληνας Ὀρθοδόξους Λευκωσίας οὔτε ἐξετάζεται περίπτωσις, καθ' ἣν ἀκυροῦνται αἱ πράξεις τῆς Συνελεύσεως, διὰ νὰ ἔχῃ ἄλλος τις οἱανδήποτε ἀξίωσιν!

Ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ τηρηθῇ ὁ ὅρος τῆς τριακονταετίας ἀπὸ τῶν ὑπογραφῶν τοῦ δωρητηρίου ἐγγράφου, ἵνα κατοχυρωθῇ τὸ ἀναπαλλοτρίωτον τοῦ Σταδίου Γ.Σ.Π., ἡ τριακονταετία αὕτη ἔχει παρέλθει πρὸ πολλοῦ!

Εἶναι λοιπὸν κατὰ τὰς ὑποδείξεις ταύτας πολιτῶν Λευκωσίας Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν ἐθνικῶς σκεπτομένων, διὰ τῆς δωρεᾶς τῆς Εὐγενίας καὶ τοῦ Ἀντωνίου Θεοδότου ἀναντιλέκτως εἰς οἱανδήποτε περίπτωσιν τὸ Στάδιον Γ.Σ.Π. ἀναπαλλοτρίωτον ἐσαεί.

★

Ἐν τούτοις ἔχουν προβάλει ἀκόμη καὶ ἰδιῶται ἀποστέλλοντες προσφορὰς διὰ τὴν ἐκποίησιν τοῦ Σταδίου Γ.Σ.Π.!
Ἀλλὰ κατὰ τὸν παλαιὸν ρήτορα οἱ ἰδιῶται οὗτοι quo usque tandem abutentur patientia nostra. (8). Ἕως πότε θὰ καταχρῶνται τὴν ἡμετέραν ὑπομονήν;

Διότι, κατὰ τὸ Δωρητήριον ἔγγραφον (9) καὶ τὸ Καταστικὸν (10), ἄρθρον 54 καὶ ἐὰν δι' οἱονδήποτε λόγον ὁ Γ. Σύλλογος «Τὰ Παγκύπρια» ἤθελε διαλυθῇ, ἡ περιουσία τοῦ Σταδίου ὁλόκληρος θὰ περιέρχεται εἰς τὸν κατὰ καιρὸν Ἀρχιεπίσκοπον ἢ Τοποτηρητὴν ὡς περιουσία τῶν Ἑλλήνων Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν κατοίκων τῆς πόλεως Λευκωσίας, ὅστις Ἀρχιεπίσκοπος ἢ Τοποτηρητὴς θὰ δικαιοῦται νὰ διαθέσῃ αὐτὴν εἰς παρομοίους κοινωφελεῖς σκοπούς!

Οὕτω δὲ μόνον εἰς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Κύπρου, προκειμένου

(7) «Ἀθλητικὴ Ἠχώ», Ἀθηνῶν 12 Φεβρουαρίου 1971, βαρύνουσα γνώμη τοῦ κ. Ξεν. Χατζησαράντου διὰ τὸ γήπεδον τοῦ «Παναθηναϊκοῦ» Α.Ο.
(8) M. Tulli Ciceronis, in L. Catilinaun, Oratio I, 1.
(9) Δωρητήριον ἔγγραφον, ἄρθρον 7.
(10) Καταστατικόν, ἄρθρον 54.

νὰ ἐτίθετο τὸ ζήτημα, θὰ ἐπετρέπετο νὰ περιέλθη τὸ Στάδιον! Ἡ δὲ περιουσία τοῦ Σταδίου μόνον διὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ Ἀθλητισμοῦ δύναται νὰ χρησιμοποιηθῆ.

Ἀλλ' εἰς τὰ δημοσιεύματα ἀκόμη προβάλλονται καὶ ξέναι Τράπεζαι διὰ νὰ χρηματοδοτήσουν ἰδιώτας! Θὰ ἦτο ποτὲ δυνατὸν νὰ ἐπιτραπῆ τοιαύτη περιφρόνησις τοῦ δωρητηρίου ἐγγράφου, ὥστε νὰ περιέλθη ἡ περιουσία τῶν Ἑλλήνων Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς Πρωτευούσης τῆς Ἑλληνικῆς ἡμῶν Νήσου εἰς ξένους, οἵτινες ἀποτελοῦν ἀπειλὴν κατὰ τῆς Κύπρου, ὅταν ἀγοράζουν γῆν ὁπουδήποτε τῆς Κύπρου;

Διότι παραδιδομένη ἡ ἀγοραζομένη γῆ εἰς ξένους μειώνει τὴν εἰς κτηματικὴν περιουσίαν δύναμιν τοῦ Ὀρθοδόξου Ἑλληνικοῦ λαοῦ μας!

★

Διὰ ταῦτα δέ, μὴ ληφθείσης ὑπ' ὄψει τῆς προτάσεως ἡμῶν περὶ ἐμφανίσεως ἐνώπιον τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου δι' ἄδειαν πρὸς ἐκποίησιν τοῦ Σταδίου Γ.Σ.Π. καὶ διὰ πρότασιν πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ Νέου Σταδίου ἐν τῇ περιοχῇ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κύκκου ἀπέναντι τῆς Ἐγκώμης καὶ ἐνισταμένων μάλιστα εἰς τὴν πρότασιν ἡμῶν πολλῶν πατριωτῶν μετόχων τοῦ Γ.Σ.Π. καὶ τέκνων αὐτῶν, φρονοῦμεν, ὅτι ὁ Γυμναστικὸς Σύλλογος «Τὰ Παγκύπρια» δύναται πλέον καταλλήλως νὰ διορθώση τὸ Στάδιόν του, νὰ ἀνεγείρη καταστήματα μεγάλα καὶ εὐπρεπῆ εἰς τὴν λεωφόρον Εὐαγόρου, τὰ ὁποῖα ἐνοικιαζόμενα θὰ κατοχυρώνουν τὸν Σύλλογον οἰκονομικῶς, ὑπεράνω δὲ τῶν καταστημάτων τούτων καὶ ἀλλαχοῦ τοῦ Σταδίου, ὅπου ὑπάρχει πέριξ τοῦ Σταδίου κενὸς χῶρος, νὰ ἀνεγείρη κερκίδας καὶ νὰ συνεχίση οὕτω ἐσαεὶ τὴν ἱστορικὴν πορείαν του ὁ Γ.Σ.Π. εἰς τὸν χῶρον, τὸν ὁποῖον οἱ πατέρες μας ἐξέλεξαν.

★

Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν τῷ μεταξὺ ἐδημοσιεύθη, ὅτι πρόκειται νὰ ἐξευρεθῆ χῶρος διὰ τὴν ἀνέγερσιν νέου Σταδίου φροντίδι τοῦ ΚΟΑ, νομίζομεν, ὅτι ὁ κάλλιστος ἐκ τῶν χώρων εἶναι καὶ ὁ ἐν τῷ τηλεγραφήματί μας περιγραφεὶς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κύκκου ἀπέναντι τῆς Ἐγκώμης, τὸ ὁποῖον ὀφείλει νὰ παραχωρήση ἡ Ἱερὰ Μονὴ Κύκκου δωρεὰν διὰ τὴν ἀνέγερσιν νέου Σταδίου ὑπὸ τοῦ ΚΟΑ, ὅστις οὕτω θὰ δυνηθῆ νὰ βαδίση πρὸς τὴν ἁρμόζουσαν κατεύθυνσιν τῆς ἐξασφαλίσεως χρημάτων διὰ τὸ νέον Στάδιον Λευκωσίας!

Τούτου δι' ἐπιτυγχανομένου θὰ ἔχη δύο Στάδια ἡ Λευκωσία, τὸ ὑπάρχον Στάδιον Γ.Σ.Π. εἰς τὸν χῶρον, ὅπου εὑρίσκεται ἀπὸ τοῦ 1902 καὶ φέρει ἀπὸ τοῦ 1934 τὸ ὄνομα «Στάδιον Γ.Σ.Π. Εὐγενίας καὶ Ἀντωνίου Θεοδότου» καὶ τὸ νέον Στάδιον, ὅπερ διὰ τὴν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κύκκου παραχώρησιν τοῦ χώρου δωρεὰν θὰ ὀνομασθῆ «Στάδιον Κύκκου».

Ἐὰν δὲ ὁ Καταλᾶνος ἐκεῖνος μόνος, ἀνὴρ πτωχότατος, ἐδέχετο παρὰ τῶν συνδρομητῶν τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐκδιδομένης ἐφημερίδος «τοῦ Κυπριακοῦ Φύλακος» μετοχὰς τοῦ Γυμναστικοῦ Συλλόγου «Τὰ Παγκύπρια» διὰ τὴν πληρωμὴν τῆς συνδρομῆς των, αἱ ὁποῖαι ποτὲ δὲν ἐξηργυρώθησαν, καὶ ἐγένετο οὕτω διὰ τῶν μετοχῶν ἐκείνων ὁ μέγιστος τῶν μετόχων τοῦ Γ.Σ.Π., ὥστε ἐλέχθη χαρακτηριστικῶς ὑπὸ παλαιοῦ Λευκωσιάτου κάλλιστα γνωρίζοντος τὰ ζητήματα, ὅτι εἰς τὸν Καταλᾶνον ἀνήκει τὸ Στάδιον Γ.Σ.Π., διατὶ ἡ Ἱερὰ Μονὴ Κύκκου νὰ μὴ παραχωρήση δωρεὰν τὸν χῶρον διὰ τὸ νέον Στάδιον τῆς Πρωτευούσης καὶ ἐπ' αὐτοῦ διὰ χρημάτων, τὰ ὁποῖα νὰ ἐξασφαλίση ὁ ΚΟΑ νὰ κτισθῆ τὸ νέον Στάδιον;

Καὶ ἐὰν ὁ Γεώργιος Ἀβέρωφ ἐκεῖνος, ὁ μέγας ἐθνικὸς εὐεργέτης μόνος ἀνέλαβε δαπάνην μεγίστην διὰ τὴν ἀναμαρμάρωσιν τοῦ «Παναθηναϊκοῦ Σταδίου» διατὶ νὰ μὴ γίνη μέγας ἐθνικὸς εὐεργέτης καὶ διὰ τὸ ἀνεγερθησόμενον Στάδιον τῆς Πρωτευούσης ἡ Ἱερὰ Μονὴ Κύκκου παραχωροῦσα δωρεὰν τὸν χῶρον διὰ τὸ νέον Στάδιον ἐν Λευκωσίᾳ;

★

Ἀλλ' ἂς μὴ νομίζη ἡ Ἱερὰ Μονὴ Κύκκου, ἥτις ἀνήγειρεν εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Μετοχίου της ἐν Λευκωσίᾳ καλλιμάρμαρα σχολικὰ κτίρια ὑπηρετοῦσα τὴν Ἑλληνικὴν Παιδείαν τῆς Νήσου, ὅτι παραχωροῦσα δωρεὰν χῶρον διὰ τὸ νέον Γυμναστήριον τῆς Πρωτευούσης παραβαίνει τὰς διατάξεις περὶ τοῦ προορισμοῦ τῶν Ἱερῶν Μονῶν!

Τεκμήριον δὲ μέγιστον! Ὁ ἀείμνηστος ἐπιφανὴς ἱστορικός, ὁ μέγας συγγραφεὺς τῆς «Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος» Σπυρίδων Λάμπρος ὁδηγεῖ ἡμᾶς! Κατ' αὐτὸν (11) «Ἡ ἱστορία τῆς γυμναστικῆς ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Πατρίδι ἔπεισεν ἡμᾶς, ὅτι εἰς αὐτὴν χρεωστεῖ τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος ὄχι μόνον ἀλησμονήτους ἡμέρας πανηγύρεων καὶ κάλλους ἐπίδειξιν καὶ ψυχικῆς ῥώμης παρασκευήν, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν ἀπὸ μακρᾶς δουλείας ἀπελευθέρωσιν τοῦ γένους. Κτίζετε ναοὺς εἰς τὸν Θεὸν τῶν Πατέρων ἡμῶν, ἀλλὰ κτίζετε καὶ γυμναστήρια χάριν τοῦ σώματος ἅμα καὶ τῆς ψυχῆς τῶν τέκνων ἡμῶν. Θέλετε τὸν χριστιανικὸν Ἕλληνα πλήρη, συγκεντροῦντα ὅλας τοῦ παρελθόντος τὰς ἀναμνήσεις, ὅλας τοῦ μέλλοντος τὰς ἐλπίδας; Ἀφιερώσατε εἰς τοὺς ναοὺς τὸν δίσκον τοῦ Ὀλυμπιονίκου, στήσατε ἐπὶ τῶν γυμναστηρίων τὴν σημαίαν τοῦ Σταυροῦ!».

Καὶ εὐλόγως! Δὲν εἶναι ἡ γυμναζομένη νεολαία, ἡ νεολαία τῶν Γυμναστηρίων μας ἐκείνη, ἥτις εἰς δυσκόλους στιγμάς, θὰ εἶ-

---

(11) Σπυρίδωνος Λάμπρου, Λόγοι καὶ ἄρθρα, σελ. 254.

ναι ἑτοίμη νὰ ὑπερασπίση καὶ τὴν θρησκείαν καὶ τὴν Πατρίδα καὶ τοὺς ἱεροὺς ναοὺς καὶ τὰς Ἱερὰς Μονὰς καὶ τὰ σχολεῖα καὶ τοὺς τάφους τῶν Προγόνων, ἵνα μὴ παραδοθῆ ἡ Ἑλληνικὴ ἡμῶν Νῆσος δούλη εἰς τοὺς ἐχθρούς;

Διὰ τοῦτο ἡ Ἱερὰ Μονὴ Κύκκου ἔχει ὑποχρέωσιν ἐκ τῆς Ἱστορίας τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἔθνους νὰ βοηθήση, διότι εἶναι ἡ μόνη Μονή, ἥτις δύναται νὰ ἔλθη βοηθὸς εἰς τὴν παροῦσαν περίπτωσιν τῆς ἀνεγέρσεως νέου Σταδίου διὰ τὴν Πρωτεύουσαν καὶ δι' ὅλην τὴν Ἑλληνικήν μας Νῆσον!

Καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ Ἱερὰ Μονὴ Κύκκου ὡς βραβεῖον ἀρετῆς θὰ ἔχῃ τὴν αἰωνίαν ἀνάμνησιν τῆς δωρεᾶς τοῦ χώρου τοῦ Σταδίου πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Ὀρθόδοξον λαὸν τῆς Νήσου, τοῦτο δὲ εἶναι τὸ ἐπιβαλλόμενον μνημόσυνον ἐκ μέρους τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἐπὶ τῇ 150ετηρίδι τῆς Ἐθνικῆς Παλιγγενεσίας, ἣν πανηγυρίζομεν, διὰ τοὺς ἥρωας καὶ μάρτυρας ἐκείνους, οἵτινες ἀνέστησαν τὴν Ἑλλάδα, ὑπὲρ τῆς ὁποίας ὀφείλομεν νὰ μαχώμεθα πολεμοῦντες πᾶσαν ἐπιβουλὴν ὁρατῶν καὶ ἀοράτων ἐχθρῶν!

★

Κατὰ ταῦτα μὲν προτείνονται, ἵνα διατηρουμένου τοῦ ὑπάρχοντος Σταδίου «Γ.Σ.Π. Εὐγενίας καὶ Ἀντωνίου Θεοδότου» ἀνεγερθῆ καὶ δεύτερον Στάδιον τῆς Πρωτευούσης ἐπὶ χώρου δωρηθησομένου ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κύκκου καὶ διὰ χρημάτων ἐξευρεθησομένων ὑπὸ τοῦ ΚΟΑ παρὰ τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος ἐκ τοῦ ΠΡΟ—ΠΟ καὶ παρὰ τῶν Κυβερνητικῶν ταμείων τῆς Κύπρου, τὸ «Στάδιον Κύκκου». Ἐναπόκειται δὲ εἰς τοὺς ἁρμοδίους νὰ ἀποφασίσουν!

Ἐμπρὸς λοιπόν, Ἅγιε Ἡγούμενε καὶ Ἅγιοι Πατέρες Κύκκου. Ἡ Παναγία Προστάτις τοῦ Γένους, ἥτις τιμᾶται ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Κύκκου θὰ βοηθήση ὥστε εἰς τὰ δύο Στάδια ἔσω καὶ ἔξω τῆς πόλεως κατὰ τὴν Ἕνωσιν τῆς Κύπρου μετὰ τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος νὰ ψάλλωμεν διὰ τὴν λύτρωσιν ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν μας τὰ νικητήρια ᾄσματα!

Τῇ Ὑπερμάχῳ Στρατηγῷ τὰ νικητήρια
Ὡς λυτρωθεῖσα τῶν δεινῶν εὐχαριστήρια
ἀναγράφω Σοι ἡ Κύπρος Σου Θεοτόκε!